

Riktlinje för att stärka barns rättigheter i Hylte kommun

Antagen av kommunfullmäktige, 2022-xx-xx, § Xx

Ansvarig nämnd: Kultur- och folkhälsonämnden

Syfte och bakgrund

Syftet med denna riktlinje är att konkretisera hur Hylte kommun arbetar för att stärka barns rättigheter i samhället, samt tydliggöra hur kommunen gör för att implementera barnkonventionen.

Riktlinjen utgår från en nulägesanalys som gjordes under våren 2021 där samtliga kontor gjorde en genomlysning av kommunens arbete med barns rättigheter. Riktlinjen bygger på de utvecklingsområden som framkommit av nulägesanalysen samt strategiska dokument: Agenda 2030, Vision 2040, FN:s barnkonvention och den nationella strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige.

Barnkonventionen antogs av FN år 1989, med syfte att säkra varje barns mänskliga rättigheter. Även om Sverige var ett av de länder som har ratificerat konventionen, har det funnits brister i praxis och lagstiftning. Därför beslutade riksdagen att barnkonventionen är lag i Sverige från och med den 1 januari 2020.

Riktlinjen följer den nationella strategin för barnrättsarbete i Sverige. Dessa nio principer är:

1. All lagstiftning som rör barn ska utformas i överensstämmelse med barnkonventionen.
2. Barnets fysiska och psykiska integritet ska respekteras i alla sammanhang.
3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
4. Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken.
5. Föräldrar ska få kunskap om barnets rättigheter och erbjudas stöd i sitt föräldraskap.
6. Beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper ska ha kunskap om barnets rättigheter och omsätta denna kunskap i berörda verksamheter.
7. Aktörer inom olika verksamheter som rör barn ska stärka barnets rättigheter genom samverkan
8. Aktuell kunskap om barns levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barn.
9. Beslut och åtgärder som rör barn ska följas upp och utvärderas utifrån ett barnrättsperspektiv

Mål och delmål

Det övergripande målet med riktlinjen är att skapa en struktur som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt barnrättsarbete samt att stärka barns möjligheter att vara delaktiga i frågor som berör dem.

Riktlinjen är uppdelad i tre delmål:

1. Ökad kunskap i organisationen kring barnkonventionen och dess tillämpning
2. Det finns ett tydligt barnrättsperspektiv i beslut som fattas
3. Barn har kunskap om sina rättigheter

Delmål 1: Ökad kunskap i organisationen kring barnkonventionen och dess tillämpning

1.1 Barnkonventionen är väl förankrad hos politiker och medarbetare i Hylte kommun

En förutsättning för att införliva barnkonventionens principer i den kommunala verksamheten är att det finns kunskap om rättigheterna samt hur dessa implementeras i det dagliga arbetet. Förtroendevalda och medarbetare som arbetar direkt eller indirekt med barn bör ha genomgått en grundutbildning om barnets rättigheter och vad dessa innebär i praktiken. Utbildning och kompetensutveckling om barnkonventionen och barnrättsfrågor ska erbjudas regelbundet.

1.2 Barnrättsnätverk

I Hylte kommun ska det finnas ett nätverk för barnrättsfrågor. Nätverket bör bestå av minst en representant från respektive kontor träffas regelbundet och arbetar tillsammans med kommunens ansvariga för barnrättsarbete i det strategiska barnrättsarbetet.

Delmål 2: Det finns ett tydligt barnrättsperspektiv i beslut som fattas

2.1 Kunskap om barn och ungas levnadsvillkor

Hylte kommun använder kunskap och statistik om barns levnadsvillkor som underlag för verksamhetsutveckling, prioriteringar och beslut.

2:2 Barns bästa beaktas i ärenden som berör barn och unga

I syfte att uppmärksamma barns bästa och barns rättigheter ska barns bästa beaktas vid alla beslut som berör målgruppen enligt artikel 3 i barnkonventionen. Vilka åtgärder som ska vidtas samt huruvida en bedömning ska ske och omfattningen av densamma beror på arten och beslutets påverkan på barn.

Utbildning om när och hur en bedömning av barns bästa ska göras bör erbjudas de personer som hanterar dessa ärenden.

2:3 Barn och ungas delaktighet

Kommunens ansvariga för barnrättsarbetet och de olika kontoren ska med tydlig systematik bjuda in barn och ungdomar till olika mötesformer och dialog med beslutsfattare för att öka delaktigheten och öka möjligheten att ge ett barnperspektiv på olika samhällsfrågor. Det är viktigt att barn och unga uppmuntras att ta vara på sin kreativitet och påverka så väl sina egna liv som de samhällsfrågor som berör dem.

Återkoppling till barn och unga ska ske efter ett beslut fattats där det förts dialog med barn och unga.

Delmål 3: Barn har kunskap om sina rättigheter

3:1: Barn ska få kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken

Barn har rätt att få information om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken anpassat utifrån sin ålder och mognad. Skolan ska utifrån sitt uppdrag tillgodose att barn får kännedom om sina rättigheter och vad de innebär. Samtliga verksamheter bör inom sina områden kunna tillhandahålla anpassad information till barn.

3:2 Föräldrar ska ha kunskap om sina barns rättigheter och hur de kan få stöd i sitt föräldraskap

Föräldrar och vårdnadshavare ska få kunskap om barnets rättigheter och ges information om hur de kan få stöd i sitt föräldraskap.

Definitioner

Barn	Personer 0–18 år
Barnperspektiv	Barnperspektiv innebär att en vuxen så långt som möjligt sätter sig in i ett barns situation och försöker se till barnets bästa. Det handlar också om att göra sitt bästa för att förstå och respektera barns erfarenheter, upplevelser, uppfattningar och handlingar.
Barnrättsperspektiv	Att vid varje beslut eller åtgärd som rör barn beakta, att dess rättigheter tas tillvara som barnets bästa, likvärdighetsprincipen, barnet synpunkter, barnets rätt att leva och utvecklas utifrån sina egna förutsättningar och behov, barnets intresse på kort och lång sikt och att tillräckliga resurser avsätts.
Barnets perspektiv	Barnets perspektiv är det enskilda barnets åsikter, tankar och föreställningar om sin livssituation och de sammanhang hen befinner sig i. Barnets perspektiv innebär att barnet självt blir lyssnat på och att det utifrån ålder och mognad ges möjlighet att få bidra med sina erfarenheter, synpunkter och förslag. Om det av speciella skäl inte är möjligt att göra detta, är det viktigt att hämta barnets åsikter i efterhand.
Barnkonsekvensanalys	En metod att bedöma ett enskilt barns bästa, en grupp barns bästa eller barn bästa i allmänhet med utgångspunkt i en specifik åtgärd eller frågeställning. Syftet med en barnkonsekvensanalys är att få ett allsidigt beslutsunderlag.

Checklista vid beslut

Barnkonventionen - handledning vid beslut

Handledningen är tänkt att fungera som ett stöd vid handläggning av ärenden inför beslut och vid andra prövningar av barnets bästa enligt barnkonventionens artikel 3.

Att tänka på innan beslut fattas:

- Berörs barn av beslutet? Om du svarar JA ta då även ställning till nedanstående frågor:
- Innebär beslutet att barnets bästa sätts i främsta rummet?
- Tillgodoses barnets rätt till utveckling genom beslutet?
- Har barn getts möjlighet att uttrycka sin åsikt och har deras åsikt beaktats?
- Har du analyserat vilka barn som kan diskrimineras på grund av beslutet?
- Återkoppling till barn och unga ska ske efter fattat beslut eller vid beslut som har påverkats av barns åsikter.

FN:s barnkonvention innehåller fyra grundprinciper som ska beaktas inför beslut

Barnkonventionen har 54 artiklar som beskriver vilka rättigheter som barn har. Fyra av dessa artiklar är vägledande för hur hela konventionen ska tolkas.

Barnkonventionens grundprinciper

Artikel 2) Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 12) Alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt.

Artikel 3) Vid alla åtgärder som rör barn... ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6) Alla barn har rätt till liv och utveckling